

Поводом почетка Женевских разговора пет сталних чланица Савета безбедности Уједињених нација и Немачке са Ираном разговарали смо са Стивеном Сејбом, директором Трансатлантске академије при Немачком Маршаловом фонду у Сједињеним Државама. Нашег саговорника смо прво питали да ли Америка и европске силе имају исти став према спорном иранском нуклеарном програму.

„Европљани су неодлучни у погледу увођења драконских економских санкција Ирану, јер имају много веће економске интересе у Ирану од САД. Немачка канцеларка Ангела Меркел, на пример, у својој хришћанско-демократској унији има веома важан пословни лоби за трговину са Ираном.“

За разлику од Американаца, наставља Сејбо, европски савезници не сматрају да Иран представља безбедносну опасност за Европу:

„Мислим да они не желе да Иран стекне нуклеарно оружје једноставно зато што не желе ширење оружја масовног уништења. Они брину да би, ако Иран стекне нуклеарно оружје, уследила трка у нуклеарном наоружавању на ширем подручју Блиског Истока. Међутим, не верујем да они сматрају Иран директном претњом Европи. Европљани истичу да су и пре умели да живе у миру са непријатним суседом, као што је био Совјетски Савез, и зато би радије пристали на нуклеарни Иран него на војну акцију против те земље.“

Стивен Сејбо каже како сумња да ће Кина и Русија, сталне чланице Савета безбедности, прихватити завођење строжијих санкција Ирану ако Женевски преговори не покажу резултате.

„Један број европских земаља, као што сам рекао, има огромне економске интересе у Ирану. Они сматрају да би строжије санкција поткопале њихове економске везе са Ираном и уједно отвориле врата већем руском и кинеском продору на тај терен. Мислим да се Европљани неће лако одрећи својих интереса. Но, не треба изгубити из вида да је после председничких избора ирански режим знатно пољуљан. Европљани су променили став према Техерану, оштро осудивши антидемократско и твродокорно понашање власти.“

Стивен Сејбо не верује да ће Сједињене Државе предузимати било какву војну акцију против Ирана, чак и ако започети разговори буду неуспешни.

„Не могу да замислим да би се Америка упустила у било какву већу војну операцију. Предузимање такве акције било би заиста потпуно неразумно са становишта последица које би уследиле по америчку економију, снабдевање нафтом, тероризам, ситуацију у Ираку, наше трупе у тој земљи и још много тога.“

Што се тиче даљих намера Ирана, Сејбо указује на досадашњу став иранског режима, који није био нарочито кооперативан. Он, међутим, не искључује могућност да Техеран овог пута прихвати дијалог са Западом да би се заштито од даље међународне изолације и санкција.

(Глас Америке)